NÁVŠTĚVA U JANÁČKŮ

14. 11. 2026, 11:00
→ Památník Leoše Janáčka

ÚČINKUJÍCÍ / PERFORMERS
Hana Briešťanská – mluvené slovo
Jan Jiraský – klavír

PROGRAM

Čtení z knihy *Mářiny paměti: U JANÁČKŮ*
Zapsala Marie Trkanová podle vyprávění Marie Stejskalové, hospodyně v rodině Leoše Janáčka.

S doprovodem klavírních skladeb:

Leoš Janáček:

Výběr z cyklu *Po zarostlém chodníčku, JW VIII/17,*
a *Čekám Tě* z *Památníku pro Kamilu Stösslovou, JW VIII/33*

Lístek odvanutý
„Nechtěla jsem se zmiňovat o sobě, ale vidím, že to bude muset být.“
Štěbetaly jak laštovičky
„Do roka jsem poznala, jak to u Janáčků chodí.“
Sýček neodletěl
„Tatušku, zahrej mi tu Pastorkyňu.“
V pláči
„Nemohlo být v Brně lepšího bydlení, než jaké jsme měli v domečku.“
Naše večery
„A najednou tu byl 28. říjen 1918.“
Pojďte s námi
„Velká pánova láska byla varhanická škola.“
Piú mosso
„Pánova sláva rostla.“
Allegro
„To byla poslední slova, která jí v životě řekl.“
Čekám tě
„... abych jako poslední svědek vypovídala o našich pravdu.“

Paměti **Marie Stejskalové**, dlouholeté hospodyně v rodině Leoše Janáčka, sepsala koncem padesátých let minulého století podle jejího vypravování publicistka **Marie Trkanová**. Knížka nazvaná *U Janáčků* vyšla poprvé v roce 1959, poté ještě dvakrát v letech 1962 a 1998, a pokaždé se setkala s velkým ohlasem a oblibou u čtenářů nejen z řad milovníků Janáčkovy hudby. Energická Máča pracovala u Janáčků více než čtyřicet let, a byla tak přímým svědkem radostí i strastí jejich rodinného soužití. Čtvrté vydání Mářiných vzpomínek připravilo v roce 2023 TIC Brno a Moravské zemské muzeum. Impulzem bylo nejen to, že byla všechna předchozí vydání dávno rozebraná, ale také skutečnost, že do Archivu Leoše Janáčka se dostal strojopis textu, jak jej Marie Trkanová podle Mářina vypravování původně sepsala, bez úprav a škrtů provedených před prvním vydáním. Týkaly se například soužití brněnských Čechů a Němců před rokem 1918, některých aspektů rodinných vztahů nebo podrobností pozůstalostního řízení po Janáčkově smrti. Úprava se částečně projevila i v literárním stylu. Původní text je prostší a spíše vystihuje Mářino jadrné, autentické vyprávění, které je místy dosti vtipné, ale například v kapitole věnované krátkému životu Olgy, milované dcery Janáčkových, nesmírně smutné. Na návštěvě u Janáčků v autentickém prostoru „domečku" zazní vybrané úryvky z Mářina vypravování, jež doprovodí výběr z první a druhé řady klavírního cyklu *Po zarostlém chodníčku* a jedna ze skladbiček, kterou Janáček zapsal do *Památníku pro Kamilu Stösslovou*.

Šárka Zahrádková

Hana Briešťanská

MLUVENÉ SLOVO

Hana Briešťanská je členkou činohry Národního divadla Brno. Jejím prvním angažmá se stalo Horácké divadlo v Jihlavě, kde měla možnost si zahrát od Sally Bowlesové v muzikálu *Kabaret* přes Shakespearovu Rosalindu v *Jak se vám líbí* po Charlottu ve *Višňovém sadu* A. P. Čechova. Následně strávila jednu sezonu v Městském divadle Brno a tři sezony v Městském divadle ve Zlíně – tam hrála mimo jiné Doru Idesovou v první jevištní adaptaci *Žítkovských*

bohyní Kateřiny Tučkové v režii Doda Gombára. V roce 2014 přijala angažmá v Činohře NdB, kde v roce 2016 získala činoherní Cenu Thálie za roli Štěpky Kiliánové v dramatizaci Havlíčkových *Petrolejových lamp*, v režii Martina Glasera. Mezi největší role v NdB patří jistě Marie Stuartovna v Schillerově stejnojmenném historickém dramatu, Ruth Wolffová v současném dramatu *Doktorka* nebo Kristina Mannonová ve slavné hře Eugena O'Neilla *Smutek sluší Elektře*. V současné době ji v NdB můžete vidět mj. ve třech rolích v *Hotelu Strindberg*, dále v Havlově *Pokoušení*, v komedii *Bez roucha*, jako královnu Gertrudu v *Hamletovi*, operní pěvkyni Andreu Bohatou v *Brněnském metru* a nejnověji jako Faidru v inscenaci Jakuba Šmída *Faidra* v divadle Reduta.

Jan Jiraský

KLAVÍR

Jan Jiraský je český pianista a pedagog, absolvent pardubické konzervatoře a brněnské JAMU v klavírní třídě prof. Aleny Vlasákové. Své vzdělání dovršil doktorskou dizertací na téma Klavírní dílo Leoše Janáčka. Janáčkovo klavírní dílo celé také natočil, a to dokonce dvakrát, na moderní nástroj i na autorův vlastní klavír značky Ehrbar, nacházející se v Památníku Leoše Janáčka. Za mimořádnou interpretaci mu byla udělena prémie Nadace Leoše Janáčka. Je vítězem řady vícekolových mezinárodních klavírních soutěží a jako interpret se proslavil zejména prováděním kompletních klavírních cyklů jako Bachův *Dobře temperovaný klavír* (Dvořákova síň Rudolfina, Besední dům, National Music Hall v Pekingu aj.), Mozartových 18 klavírních sonát či skladeb českých autorů. Je také dvojnásobným držitelem ceny Classic Českého hudebního fondu. Jako sólista koncertoval s desítkami předních dirigentů (Ch. Arming, J. Bělohlávek, D. Bostock, A. Ceccato, G. Emilsson, J. Hrůša aj.), komorně hrál s Janáčkovým kvartetem, Kvartetem Martinů, Korngold Quartetem, Pavel Haas Quartetem, s pěvci R. Novákem, H. Minutillo, J. Březinou, M. Lehotským a dalšími. Je řádným profesorem Janáčkovy akademie múzických umění v Brně, kde vede Katedru klavírní interpretace.